

Відгук

щодо змісту освітньо-професійної програми «Бізнес-економіка» (галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальність 051 «Економіка») підготовки бакалаврів на фінансово-правовому факультеті Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

ТОВ «Бордо-ВВ» одержало запит від декана фінансово-правового факультету Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого І. В. Борисенка про надання відгуку щодо змісту освітньо-професійної програми «Бізнес-економіка» з підготовки бакалаврів у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка».

До запиту додано: освітньо-професійну програму (ОПП), навчальний план спеціальності, програму практичної підготовки, програму атестаційного (комплексного) іспиту з ОПП.

Аналіз цих навчальних матеріалів дозволяє сформулювати такі висновки.

Програму спрямовано на забезпечення теоретичної та прикладної підготовки фахівців у сфері бізнес-економіки. ОПП передбачає опанування студентами теорій і методів дослідження сучасної економічної науки, формування здатностей розв'язувати складні спеціалізовані завдання і прикладні проблеми в сфері економіки та бізнесу. Особливий акцент зроблено на здатності швидко адаптуватися до вимог динамічного бізнес-середовища, творчо та ефективно застосовувати набуті знання та навички у професійній діяльності.

Таке завдання є актуальним в умовах стрімких змін бізнес-ландшафту: ІКТ, що змінюють організацію бізнес-процесів та управління ними; прискорення темпів технологічних змін, зростання ролі інтелектуальної власності та інновацій; радикальні зміни умов конкуренції та поширення новітніх форм взаємодії бізнес-структур; ускладнення прогнозування бізнес-середовища в умовах глобалізації та ін. Усе це спонукає бізнес до постійного пошуку шляхів оптимальної адаптації до умов, що змінюються, унеможливорює тривале слідування певній процедурі або алгоритму дій та спричинює зміни вимог до фахівців-економістів.

ОПП має належне теоретико-методологічне обґрунтування та помітну практичну спрямованість. Структура програми є логічною, послідовною. Навчальний план включає дисципліни, вивчення яких дозволяє сформувати загальні та спеціальні фахові компетентності в сферах: аналізу та моделювання соціально-економічних процесів на усіх рівнях; економіки, фінансів, менеджменту та маркетингу підприємств різних видів і масштабів діяльності; стратегування та управління розвитком бізнесу; економічної безпеки та правового регулювання діяльності бізнес-структур. Органічне включення до блоків фахової підготовки правових дисциплін дозволяє забезпечити системність вивчення предметної області та формувати додаткові компетенції здобувачів («Фінансове право», «Інвестиційне право», «Економічне право», «Трудове право», «Корпоративне право» та ін.). У

практиці сучасного бізнесу таке поєднання бізнес-економіки та права є обов'язковим, тому означена особливість є очевидною перевагою ОПП.

Перелік визначених ОПП компетентностей випускника та результатів навчання повністю відповідає переліку компетентностей і результатів, встановлених стандартом вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» першого (бакалаврського) рівня.

Універсальність ОПП робить її особливо привабливою для роботодавців нашої сфери, адже у малому бізнесі фахівцеві часто доводиться виконувати кілька функцій: бути аналітиком, менеджером, маркетологом, фінансистом, психологом, юристом. Загалом випускники програми можуть працювати на підприємствах будь-якої організаційно-правової форми всіх видів економічної діяльності та форм власності, в органах державної влади та управління тощо.

Помітним є акцент програми на глобально-міжнародні аспекти бізнес-діяльності. Так, навчальний план містить дисципліни загальної фахової підготовки – «Міжнародна економіка», «Міжнародний бізнес», «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства», та дисципліни за вибором студента – «Глобальна економіка та європейські студії», «Транскордонне економічне співробітництво», а окремі дисципліни планується викладати англійською мовою. Це значно розширює можливості випускників щодо працевлаштування та самореалізації у різних сферах національної та міжнародної економіки.

Як виробниче підприємство, ми високо цінуємо наявність у працівників професійних навичок і компетентностей, що формуються дисциплінами «Економічний аналіз діяльності підприємства», «Бізнес-проектний аналіз», «Логістика», «Страховий захист бізнесу». Цифровізація економіки спричиняє попит на фахівців із навичками користування сучасними програмними продуктами в логістиці, маркетингу, управлінні проектами та ін. Застосування відповідного інструментарію також передбачено ОПП.

Широкий перелік дисциплін за вибором дозволяє студентам формувати індивідуальну освітню траєкторію та враховувати кон'юнктурні зміни на ринку праці. Так, в умовах кризи актуальними завданнями для бізнесу неминуче стають залучення та утримання споживачів, розширення ринків збуту та пошук нових можливостей для розвитку. Складно переоцінити важливість вчасного запровадження оптимальних форм організації бізнесу, новацій в області поставок та розрахунків тощо. Формування відповідних компетентностей забезпечується дисциплінами «Електронна комерція», «Організаційний розвиток бізнесу», «Економіка та організація інноваційної діяльності», «Ризик-менеджмент» та ін.

Як роботодавці, ми обов'язково беремо до уваги наявність у працівника т. зв. «м'яких» навичок – здатності ефективно комунікувати, працювати в команді, приймати рішення та брати на себе відповідальність і т. д. (це є одним із критеріїв відбору пошукачів уже на стадії співбесіди). Відзначимо, що ОПП приділяє чимало уваги формуванню у студентів таких навичок (дисципліни «Управління персоналом», «Управління конфліктами», «Теорія організацій» та ін.).

Розвитку системного, критичного мислення, аналітичних здібностей та творчого потенціалу здобувачів сприяє застосування інтерактивних методів навчання (ділові ігри, кейс-стаді, презентація проєктів), яким у ОПП явно віддається перевага. Проведення практиками бізнес-економіки кейс-стаді «Прикладна економіка» та «Прикладний бізнес», стажування студентів у бізнес-організаціях забезпечують ефективну практичну складову підготовки студентів та їх успішну адаптацію до професійного середовища. Позитивним є залучення роботодавців до формування та оцінювання ОПП.

Разом із тим, хотілося б надати деякі *рекомендації* та висловити *побажання* щодо удосконалення програми:

1) корисним було б включити до навчального плану дисципліну «Малий бізнес», адже підприємницька діяльність такого рівня і масштабу має свою специфіку;

2) ефективна маркетингова діяльність є важливою передумовою успішного розвитку підприємств, але має специфіку у різних галузях, тому добре було б розглянути можливість доповнення переліку вибіркових дисциплін за даним напрямом (наприклад, дисципліни «Рекламний бізнес», «Інтернет-маркетинг»);

3) специфікою вітчизняного інституційного середовища є недостатній рівень правового забезпечення виконання бізнес-угод, тому для врахування потреб роботодавців-представників малого бізнесу актуальним було б доповнення комплексу правових дисциплін такими, як «Договірне право» або «Господарське право», «Податкове право» - тим більше, що здобутки НЮУ за цими напрямами є загальноновизнаними;

4) розглянути можливість залучення до кола роботодавців великих комунальних або державних підприємств, органів місцевого самоврядування;

5) організація відвідування підприємств-баз практики під час практичних занять і залучення студентів до опрацювання окремих складових бізнес-проєктів або бізнес-процесів таких підприємств, на наш погляд, підвищать ефективність практичної підготовки здобувачів.

Загальний висновок: ОПП «Бізнес-економіка» з підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за галуззю знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальністю 051 «Економіка», розроблена кафедрою економічної теорії НЮУ імені Ярослава Мудрого, забезпечує фундаментальну теоретичну і практичну підготовку фахівців бізнес-економіки з урахуванням сучасних тенденцій розвитку бізнесу та запитів ринку праці, ґрунтується на застосуванні новітніх наукових концепцій, теорій та методів навчання, відповідає вимогам стандарту вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» першого (бакалаврського) рівня та заслуговує на позитивний рейтинг.

Директорка ТОВ «Бордо-ВВ»
20 грудня 2019 р.

Федосік В. В.